

Niet met de massa mee

ISBN 978 90 33818 47 9

NUR 707

NIET MET DE MASSA MEE

Groeien in radicaal discipelschap

© 2007 Ark Boeken – VVHS/BKV,

Donauweg 4, 1043 AJ Amsterdam.

www.arkboeken.nl

Geschreven door: Hans van der Lee

Samengesteld door: Rieneke Verbist- van der Lee

Vormgeving: Remco de Vries

Dit boek is samengesteld uit de tekst van het boek ‘Volg jij Mij’ (Hans van der Lee).

© 2005 Ark Boeken.

De bijbelteksten in deze uitgave zijn ontleend aan *De Nieuwe Bijbelvertaling*,
© Nederlands Bijbelgenootschap 2004, tenzij anders vermeld.

Niets in deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zon-
der voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Niet met de massa mee

Groeien in radicaal discipelschap

Hans van der Lee
Rieneke Verbist - van der Lee

Ark Boeken

INHOUD

Inleiding	7
1 De Rabbi uit Nazaret	11
2 Hij gaat mij voor	19
3 Hoe word ik een volgeling?	29
4 De Meester als voorbeeld	37
5 Bezitloos onder de bezitlozen	47
6 Hij verloochende zichzelf	55
7 Laat je niet tegenhouden door mammon	71
8 De reis begint en eindigt in zijn Koninkrijk	85
9 Radicaal anders	95
10 De Coach die de Meester vervangt	115
11 Van kruisiging naar kruisiging	131
12 Vorderen op de weg	143
Noten	159

INLEIDING

Het slaperige Nazaret in het noorden van Galilea stond bekend als een rustig, zelfs wat saai dorp. Voor zover men zich dat kon herinneren, was er nog nooit iets bijzonders gebeurd. Dat veranderde toen een jonge timmerman uit het dorp, na een verblijf in de woestijn van ongeveer zes weken, totaal anders terug kwam. Onmiddellijk na zijn terugkeer van die wonderlijke woestijnreis was Hij begonnen in de omliggende dorpen een uitzonderlijke boodschap te brengen. In de synagogen waar Hij optrad, was het op de sabbat tjokvol geweest. Geboeid had iedereen naar deze onbekende rabbi zitten luisteren. Hij had niet alleen allerlei nieuwe, bijzondere dingen gezegd, Hij had ook dingen gedaan die ze nog nooit iemand anders hadden zien doen. Tijdens een bruiloft in Kana, een dorpje in de buurt, veranderde Hij water in wijn. In Kafarnaüm had Hij, zomaar alsof het Hem geen enkele moeite kostte, allerlei zieken genezen van de meest hardnekkige kwalen, zelfs van aangeboren afwijkingen. Ook had Hij heel wat bezetenen bevrijd van de boze geesten die hen kwelden. Heel de streek sprak daarna over Hem. Iedereen wilde alles over Hem horen en weten. In korte tijd was Hij van een onbekende de meest besproken persoon geworden.

Overal hoopte men dat Hij op zijn tocht langs de dorpen en steden ook hun plaats zou bezoeken. Dat had dan wel even wat voeten in de aarde, want Hij kwam nooit alleen. Hij leidde een groep van twaalf discipelen die overal met Hem meetrokken. Die moesten dan wel met zijn allen onderdak krijgen en een beetje netjes verzorgd

worden. Maar dat hadden ze er graag voor over. De mannen die bij Hem waren, had Hij zomaar vanuit hun dagelijkse werkzaamheden meegenomen, vertelden zij die het hadden zien gebeuren. Hij had hen met een paar simpele woorden opgedragen Hem te volgen om door Hem gevormd en getraind te worden. Hij wilde zijn manier van leven op hen overdragen. Hij was hun Meester en zij waren van de ene op de andere dag bij Hem in de leer. Het verrassende was dat zowel deze Rabbi als zijn volgelingen, mensen uit hun eigen regio bleken te zijn. Het waren allemaal Galileërs. Sommige van die discipelen had Hij gewoon van de oever van het meer opgepikt terwijl ze hun visnet uitgooiden. Hij had tegen hen gezegd dat Hij ze zou leren om mensen in plaats van vissen te vangen. Ze hadden Hem niet begrijpend aangekeken... Zo waren er legio dingen die Hij zei en deed die ze niet snaptten. Maar één ding begrepen ze wel, daar werden ze elke dag zekerder van: Hij had iets dat hen boeide en daar wilden ze meer over weten. En het bijzondere was dat Hij hen voorhield dat Hij ze wilde vormen zodat zij meer konden worden zoals Hij. Want, zei Hij: ‘Elke discipel die volleerd is, zal zijn als zijn meester’.

Dit boek is geschreven om volgelingen van Jezus verder op weg te helpen. De reis begint voor elke discipel bij de voet van het kruis – de plaats waar Jezus de schuld van de wereld op zich nam. Maar het kruis is niet onze bestemming, het is ons vertrekpunt.

Hoe ga je verder nadat je Jezus hebt leren kennen als jouw persoonlijke Redder en Verlosser? Hoe kun je Hem beter leren kennen, zijn wil leren verstaan en de weg ontdekken die Hij voor jou in gedachten heeft?

Wanneer je Jezus met je hart, ziel en verstand wilt volgen, dan vraagt dit een radicale keuze. Die keuze heeft bovendien veel ingrijpende gevolgen en de route die Jezus je wijst volgt niet de weg van de minste weerstand. Je moet over bergen en door dalen, je trekt door

woestijnen en oases, je maakt avonturen mee die je nooit voor mogelijk gehouden had.

Ga je achter Jezus aan, of ga je met de massa mee? Dat is de vraag die op een indringende wijze in dit boek gesteld wordt. We hopen dat je gezegend zult worden bij het vinden van de juiste antwoorden.

De ‘doordenkers’ na ieder hoofdstuk willen je aan het denken zetten over hoe je zelf invulling geeft aan het volgen van Jezus. Gebruik ze om zelf na te denken over je eigen leven, of bespreek ze in een groep.

Dit boek is samengesteld uit het boek ‘Volg jij Mij’ van Hans van der Lee. Als je meer informatie over een bepaald onderwerp wilt of dieper op de stof in wilt gaan, is het aan te raden om dat boek ook te lezen of er naast te houden. Meer informatie over ‘Volg jij Mij’ vind je op de website www.arkboeken.nl

Speciaal voor dit boek is er een hyve gestart op internet. Ga naar www.nietmetdemassamee.hyves.nl en meld je aan! Hier kun je zien wat andere lezers van het boek vinden en zelf je mening geven.

1 DE RABBI UIT NAZARET

Jezus was een unieke rabbi (leermeester). Andere rabbi's werden rabbi nadat zij daarvoor via een discipelschapsrelatie door een andere rabbi waren opgeleid. Om rabbi te kunnen worden, moest een kandidaat-rabbi minimaal veertig jaar oud zijn. (Mede omdat Hij voor in de dertig was, werd Jezus niet als een 'volwaardige' rabbi gezien door andere rabbi's.) Jezus nam de rol van meester op zich zonder zelf ooit leerling van een rabbi geweest te zijn. Toch was Jezus ook gevormd door een Ander: God zijn Vader. Omdat de bron van zijn vorming zo anders was dan die van andere rabbi's, was ook zijn boodschap heel anders dan die van andere rabbi's. Daarom ontvingen de volgelingen die bij Hem in de leer waren ook een vorming die totaal verschilde van die van anderen.

MEER WORDEN ZOALS JEZUS

Dat Jezus op aarde kwam als Messias en Redder, is algemeen bekend. Ook weten veel mensen dat Hij leerlingen of discipelen had die hem tijdens deze periode volgden. Maar niet iedereen weet dat Hij naast het uitvoeren van zijn taak als Redder, ook de rol van Meester vervulde.

- Als *Redder* overbrugde Hij de kloof tussen God en de mensen om zijn Koninkrijk op aarde te stichten. Zo ook bracht Hij ons de boodschap van zijn Koninkrijk en maakte Hij ons duidelijk hoe we tot dat Koninkrijk kunnen toetreden. Namelijk door een persoonlijk geloof in Hem.

- Als *Meester* liet Hij zien hoe we als burger van dat Koninkrijk horen te leven en trainde Hij een aantal mensen om te leren leven en werken zoals Hij.

Wanneer we Jezus leren kennen, ontmoeten we Hem meestal eerst in zijn rol als Redder. Hij overbrugt voor ons de kloof tussen God en onszelf. Maar daarna moeten we Hem ook leren kennen als Meester, anders blijft ons beeld eenzijdig. En gaan we dus een eenzijdige relatie met Hem aan.

Vervolgens vraagt Jezus ons te richten op zijn manier van leven. Wanneer we wel zijn redding aannemen maar niet ingaan op deze opdracht, houden we een veilige afstand. Vaak weten we wel dat we meer moeten worden zoals Jezus. Maar we richten ons meestal te weinig op het groeien in radicale en volwassen navolging zoals Hij dat van ons vraagt.

In de periode dat Jezus op aarde was, heeft Hij op verschillende manieren aangegeven dat het zijn bedoeling was dat mensen aspecten van zijn levensinvulling zouden overnemen. Aan de ene kant door een groep van discipelen te roepen en hen te vormen voor een bediening zoals Hij had. Aan de andere kant doordat Hij hen opdroeg zelf ook weer discipelen te maken. Het was dus zijn bedoeling dat er opeenvolgende generaties van volgelingen zouden zijn. Mensen die op vergelijkbare wijze als Hij in het leven zouden staan, met een vergelijkbare levenshouding.

LEREN VAN JEZUS

Ingaan op Jezus' vraag Hem te leren kennen als Meester, houdt in dat we meer gaan worden als Hij. Het betekent dat we gaan leven op de manier die Hij ons voorhoudt. Ook wij moeten, als zijn leerlingen vandaag de dag, luisteren naar Jezus; we moeten leren handelen naar zijn voorschriften en veranderen naar het ideaal dat Hij voor ogen heeft.

Het leerproces waar Jezus ons toe uitnodigt is van een heel ander soort dan dat wat wij in onze westerse wereld gewend zijn. In onze tijd kan kennis losstaan van vorming. In veel leersituaties kunnen we in een afstandelijke en theoretische omgeving kennis opdoen zonder dat we de informatie hoeven te geloven. In de leer zijn bij Jezus leidt daarentegen tot discipelschap. En discipelschap heeft te maken met vorming, toewijding en intimiteit.

ALS DISCIPEL BEN JE:

- *Leerling*: je wordt door je meester onderwezen, getraind en gevormd. Hierbij gaat het niet alleen om het opdoen van kennis, maar ook om het ontwikkelen van praktische vaardigheden.
- *Lotgenoot*: als discipel ben je loyaal aan je meester, meer dan aan iets of iemand anders.
- *Deelgenoot en vertrouweling*: je wordt zoals je meester in zijn manier van denken en doen. Het doel is dat je de levensstijl en levensinvulling van de meester overneemt, samen met andere discipelen.

Als discipel neem je niet vrijblijvend kennis op, maar lever je je uit aan je Meester om je door Hem te laten vormen.

Wat de eerste discipelen hadden, hebben wij niet meer: de lijfelijke aanwezigheid van onze Meester. Maar, in plaats van die persoonlijke begeleiding biedt Jezus ons drie andere manieren om gevormd te worden:

1. **De Bijbel.** Jezus heeft ervoor gezorgd dat de mensen die zijn persoonlijke vorming ontvingen, opschreven wat Hij deed en wat Hij hen leerde. Daarom is de Bijbel voor ons de absolute basis voor elk aspect van ons leven dat we willen laten vormen door Jezus.

2. **De Heilige Geest.** De Meester wist hoe moeilijk het zou zijn om Hem te volgen terwijl Hij niet meer op aarde was. Daarom zond Hij ons de Heilige Geest om Hem te vervangen en ons bij te staan in het worden zoals Hij was.
3. **Andere volgelingen.** Jezus heeft zijn manier van leven overgedragen op de eerste generatie van zijn volgelingen. Net voordat Hij de aarde verliet, gaf Hij hen de opdracht zijn boodschap door te geven. ‘Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat Ik jullie opgedragen heb.’ (Mat. 28:19, 20) Daarom hield ook Paulus de gemeente van Korinte voor: ‘Dus volg mij na, zoals ik Christus navolg.’ (1 Kor. 11:1) Tegen die in Filippi zei hij: ‘Volg mij na, broeders en zusters, en kijk naar hen die leven volgens het voorbeeld dat wij u gegeven hebben.’ (Fil. 3:17)

GA EENS EVEN IN DE SCHOENEN VAN PETRUS STAAN.

Je bent een jaar of dertig. Je hebt een gezin met nog jonge kinderen en samen met je broer verdien je de kost als visser in het stadje Betsaïda. Net zoals andere dagen sta je met je broer tot je middel in het water van het meer van Galilea. Dan staat plotseling die Rabbi naar je te kijken. Enkele dagen daarvoor had je Hem al even ontmoet toen je broer je kwam vertellen dat hij de Messias gevonden had. Je bent toen samen met Hem wezen kennismaken. Nu komt Hij langs waar jij staat te vissen en dan zegt Hij plotseling tegen je: ‘Volg Mij!’

Je kent Hem nog maar nauwelijks. Ja, je hebt Hem horen praten over God, over het Koninkrijk van God en over het dienen van God. Dat wat Hij zei, raakte je diep. Het maakte je duidelijk dat jouw manier

van denken over God sterk verschilt van hoe Hij over God denkt. Je ervaart ook met grote zekerheid dat wat Hij daarover zegt juist is.

Je hebt altijd gedacht dat je iemand was die voor God leefde en Hem diende. Maar de manier waarop Hij over God spreekt, maakt je duidelijk dat je op veel punten verkeerd zit. Je had veiligheid gevonden in jouw manier van dienen van God. Het was de manier waarop iedereen het deed omdat het zo jarenlang onderwezen was. Je had het gehoord in de synagoge waar je elke sabbat naar toe ging. Het was de manier waarop men erover sprak in de tempel in Jeruzalem die je tijdens de grote feesten bezocht. Je weet bovendien dat je behoort tot het volk waarmee de God van Abraham, Isaak en Jakob een verbond gesloten heeft en je doet je uiterste best die God te dienen.

En dan komt die rondreizende Rabbi plotseling je leven binnenwandelen en zet dat helemaal op zijn kop. Dan kijkt Hij jou plotseling heel persoonlijk aan, wijst naar je en je hoort dat Hij tegen je zegt: 'Volg Mij! Kom met Mij mee en wees mijn leerling, mijn discipel!' Het is geen vraag van 'Wil je me volgen?' Nee, het is een opdracht. En die opdracht spreekt Hij met zo'n gezag uit dat je gewoon niet kunt weigeren. In een flits realiseer je je wat dat allemaal betekent. Je zult met Hem mee moeten trekken, op reis door stad en land. Je zult al je familie en vrienden moeten achterlaten om dag in dag uit lief en leed met deze Man te delen. Alles waar je aan gehecht bent, moet je loslaten. Je werk opgeven betekent natuurlijk ook geen inkomen. Ja, Hij zal wel eens wat door mensen toegestopt krijgen en hopelijk zal Hij dat met jou delen, maar van een regelmatig inkomen zal geen sprake zijn. Je bent een eenvoudig mens met weinig spaargeld zodat je niet even je portemonnee kunt vullen met een stapel briefjes van 500 euro voor onvoorziene omstandigheden. En dan nog natuurlijk zijn visie op God en zo. Hij heeft een heel andere kijk op het dienen van God en als Rabbi wil Hij natuurlijk dat jij ook zo gaat denken.

Hij staat daar te wachten op jouw antwoord. Het duizelt je omdat je

het gevoel hebt dat je eigenlijk geen keus hebt. Hij draagt je op Hem te volgen en zijn opdracht spreekt van zoveel autoriteit dat je geen 'nee' kunt en wilt zeggen. Je realiseert je dat heel je leven anders zal worden op het ogenblik dat je 'ja' zegt want alles waar je aan hecht, moet je vaarwel zeggen. Alles wat je zekerheid en geborgenheid gaf, moet je opgeven. Je weet dat Hem volgen betekent dat je gaat leven zoals Hij leeft en gaat denken zoals Hij denkt. Je weet ook dat 'ja' zeggen inhoudt dat je na verloop van tijd meer zult zijn zoals Hij, dat je op Hem zult gaan lijken. Dat is namelijk de bedoeling wanneer je volgeling van een rabbi bent.

Maar naast de autoriteit die deze Man uitstraalt is er nog iets anders dat je bij Hem voelt. In de manier waarop Hij je bemoedigend aankijkt voel je ook zijn grenzeloze liefde. Je voelt gewoon dat als je 'ja' zegt, je een levensavontuur aangaat dat je dichterbij de God zal brengen waar deze Rabbi over spreekt. En daar verlang je naar. Daar heb je al die onzekerheid wel voor over. Je neemt het risico op de koop toe, vertrouwend dat deze onbekende Rabbi je zal helpen voor al die onzekerheden een oplossing te vinden.

ALLES OF NIETS

Jezus leefde het leven voor op de manier zoals zijn Vader het Hem had duidelijk gemaakt. Hij riep ons op, de oude manier van leven achter ons te laten en een nieuwe manier van leven te gaan volgen. Zijn manier van leven.

De opdracht van Jezus: 'Volg Mij' is voor ons niet vrijblijvend. Het is alles of niets. Je gelooft en vertrouwt Hem op zijn woord, of niet. Dat betekent niet dat we daar nooit moeite mee hebben. Dat betekent ook niet dat ons alles in een keer helemaal duidelijk is. Dat is wat anders. Het is een leerproces om Jezus in alles als Meester te accepteren. Dat was zo bij de groep van twaalf die Hij persoonlijk trainde en vormde. Dat zal zéker ook zo zijn voor ons, die zijn lij-

felijke, bemoedigende en inspirerende aanwezigheid helaas moeten missen.

Wat ons vaak tegenhoudt Jezus' gezag te erkennen en gehoor te geven aan zijn oproep, is de neiging ons leven onder eigen controle te houden. We willen zélf bepalen wat er wel en niet gebeurt. Ook hoe we Jezus volgen, willen we vaak zelf uitmaken. Maar dat is geen volgen. Volgen vraagt een totale toewijding aan en een grenzeloos vertrouwen in Jezus als Meester.

Het volgen van Jezus is de beste manier van leven die we kunnen kiezen. Dit is ook wel logisch. Het is namelijk Gods bedoeling en bestemming voor de mens om meer te gaan lijken op Jezus. Meer tot deze bestemming komen geeft je ultieme vervulling en vreugde!

Things change when you give your life to serving
God, and that can be scary.

Michael W. Smith

DOORDENKERS:

- Welke rol heeft Jezus tot op heden vooral in jouw leven vervuld, die van Redder of Meester?
- Wat versta jij zelf onder ‘discipel zijn’ en ‘meer worden zoals Jezus’?
- Hoe zou je op dit moment jouw leerlingschap typeren: theoretisch en vrijblijvend of toegewijd en transformerend?
- In dit hoofdstuk wordt gezegd ‘het is alles of niets’. Ben je het hier mee eens? Wat houdt ‘alles’ volgens jou in? Geloof je dat als je ‘alles’ geeft, je ultiem tot je bestemming komt en vervulling en vreugde zult ervaren?
- Hoe ‘tegennatuurlijk’ voelt het voor jou om bij Jezus in de leer te gaan? Herken je de neiging om je leven onder eigen controle te willen houden?
- Waarom moet gehoorzaamheid gebaseerd zijn op liefde, respect en vertrouwen? Is jouw gehoorzaamheid gebaseerd op liefde respect en vertrouwen?
- Bespreek eens met jouw Meester wat je van Hem zou willen leren als je een paar maanden met Hem op mocht trekken.
- Ga eens op zoek naar een hedendaagse Petrus. Vraag wat hem/haar heeft laten besluiten gehoor te geven aan Jezus’ oproep om Hem te volgen.

